C/2026/1457

31.3.2026

P10_TA(2025)0152

Uvolnění prostředků z Fondu solidarity Evropské unie: pomoc Rakousku, Polsku, Česku, Slovensku a Moldavsku v souvislosti s povodněmi, k nimž došlo v září 2024, a Bosně a Hercegovině v souvislosti s povodněmi, k nimž došlo v říjnu 2024

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. července 2025 o návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Fondu solidarity Evropské unie za účelem poskytnutí pomoci Rakousku, Polsku, Česku, Slovensku a Moldavsku v souvislosti s povodněmi, k nimž došlo v září 2024, a Bosně a Hercegovině v souvislosti s povodněmi, k nimž došlo v říjnu 2024 (COM(2025)0250 – C10-0102/2025 – 2025/0138(BUD))

(C/2026/1457)

Evropský parlament,

— s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě (COM(2025)0250 – C10-0102/2025),

— s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 ze dne 11. listopadu 2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie ([1]),

— s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 ([2]), a zejména na článek 9 tohoto nařízení,

— s ohledem na interinstitucionální dohodu ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázni, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů ([3]), a zejména na článek 10 této dohody,

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1058 ze dne 24. června 2021 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o Fondu soudržnosti ([4]),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Evropský sociální fond plus (ESF+) ([5]),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013 ([6]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 27. února 2024 o návrhu nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 ([7]),

([1]) Úř. věst. L 311, 14.11.2002, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj.
([2]) Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([3]) Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([4]) Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj.
([5]) Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj.
([6]) Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.
([7]) Přijaté texty, P9_TA(2024)0082.

— s ohledem na zprávu Výboru pro zaměstnanost a sociální věci a Výboru pro regionální rozvoj (A10-0031/2024) v rámci legislativního postupu pro přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3236 ze dne 19. prosince 2024, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1057 a (EU) 2021/1058, pokud jde o regionální mimořádnou podporu na obnovu (RESTORE) ([8]), a zejména na rozpočtové posouzení Rozpočtového výboru připojené k této zprávě,

— s ohledem na zprávu agentury Evropské agentury pro životní prostředí č. 1/2024 – Evropské posouzení klimatických rizik (EUCRA) ([9]),

— s ohledem na zprávu Rozpočtového výboru (A10-0114/2025),

A. vzhledem k tomu, že v září 2024 způsobilo v Rakousku mimořádně vysoké množství srážek rozsáhlé záplavy, přičemž celkové přímé škody odhadly rakouské orgány na 1 711,6 milionu EUR;

B. vzhledem k tomu, že v září 2024 rozvodnily silné deště v jihozápadním Polsku toky několika řek, což způsobilo přímé škody, jejichž celková výše je polskými orgány odhadována na 3,04 miliardy EUR;

C. vzhledem k tomu, že v září 2024 zasáhly celé Česko velmi silné větry a přívalové deště, které způsobily povodně a následné přímé škody, jejichž celková výše je českými orgány odhadována na 2,82 miliardy EUR;

D. vzhledem k tomu, že dne 15. září 2024 zasáhly Slovensko rozsáhlé záplavy, zejména v Bratislavě a okolních regionech, při nichž výrazně stoupla hladina Dunaje a Moravy, což vedlo k přímým škodám odhadovaným slovenskými orgány na celkem 84,3 milionu EUR;

E. vzhledem k tomu, že v září 2024 zasáhly několik moldavských okresů přívalové deště a následné povodně, přičemž celkové přímé škody jsou moldavskými orgány odhadovány na 7,8 milionu EUR;

F. vzhledem k tomu, že v říjnu 2024 zasáhly Bosnu a Hercegovinu přívalové deště, které způsobily bleskové povodně, sesuvy půdy a záplavy v několika částech země s katastrofálními následky, přičemž tamní orgány vyčíslily přímé škody na celkem 841,85 milionu EUR;

G. vzhledem k tomu, že výše uvedené události způsobené závažnými přírodními katastrofami jsou důsledkem celosvětové změny klimatu; vzhledem k tomu, že se ve zprávě „Stav klimatu v Evropě v roce 2024“ potvrzuje, že rok 2024 byl v Evropě dosud nejteplejším rokem a že 30 % říční sítě kontinentu překročilo „vysokou“ prahovou hodnotu povodní, zatímco 12 % překročilo „kritickou“ prahovou hodnotu povodní, což vedlo k nejrozšířenějším záplavám od roku 2013;

1. vyjadřuje svou hlubokou solidaritu se všemi oběťmi v Rakousku, Polsku, Česku, na Slovensku, v Moldavsku a v Bosně a Hercegovině, s jejich rodinami a všemi lidmi postiženými ničivými povodněmi, jakož i s celostátními, regionálními a místními orgány zajišťujícími pomoc;

2. vítá toto rozhodnutí jako skutečný a jasný projev solidarity Unie s jejími občany a s regiony v postižených oblastech, mj. s regiony v partnerských zemích;

3. připomíná, že je důležité informovat veřejnost o reálných přínosech Fondu solidarity Evropské unie (EUSF) a dále zvyšovat povědomí občanů o nástrojích a programech Unie v členských státech a v zemích zapojených do přístupových jednání s Unií;

([8]) Úř. věst. L, 2024/3236, 23.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3236/oj.
([9]) https://www.eea.europa.eu/publications/european-climate-risk-assessment

4. upozorňuje na rostoucí počet závažných, ničivých a smrtících přírodních katastrof v Evropě a vyzývá členské státy a Komisi, aby investovaly do mitigačních a adaptačních opatření v oblasti klimatu s cílem zabránit lidským a hospodářským ztrátám; zdůrazňuje, že v roce 2024 zasáhly bouřky a záplavy odhadem 413 000 lidí, což mělo za následek ztrátu nejméně 335 životů, a že se škody způsobené bouřkami a povodněmi v průběhu roku v celé Evropě odhadují nejméně na 18 miliard EUR ([10]); domnívá se, že s ohledem na nadcházející návrh Komise týkající se nového víceletého finančního rámce a následná interinstitucionální jednání by měl být navýšen rozpočet EUSF nebo jeho ekvivalentu a že EUSF nebo jeho ekvivalent musí občanům poskytovat pomoc úměrnou rozsahu příslušných katastrof; konstatuje, že výrazné navýšení EUSF by členským státům umožnilo reagovat na katastrofy účinněji a rychleji, přičemž prostředky z jiných nástrojů, zejména fondů soudržnosti, jejichž hlavním účelem není reakce na katastrofy, by mohly zůstat zachovány; naléhavě vyzývá Komisi také k tomu, aby prozkoumala všechny možné způsoby, jak urychlit uvolnění prostředků z fondu EUSF, zejména prostřednictvím změny stávajících pravidel a poskytnutí vyšších záloh kandidátským zemím;

5. vyzývá Komisi, aby vytvořila na období po roce 2027 specializované nástroje reakce na krize a aby uznala, že rostoucí četnost a závažnost přírodních katastrof, mimořádných situací v oblasti zdraví, geopolitické nestability a hospodářských otřesů vyžaduje na úrovni Unie pružnější a individuálnější finanční mechanismy; zdůrazňuje, že je třeba prohloubit koordinaci s vnitrostátními systémy civilní ochrany a mechanismy včasného varování a zajistit v celé Unii jednotnější reakci na katastrofy, která by vycházela ze získaných údajů; poukazuje na význam specializované podpory přeshraniční a regionální spolupráce v oblasti připravenosti, zmírňování změny klimatu a obnovy, zejména v ohrožených nebo rizikových oblastech;

6. zdůrazňuje, že EUSF je pouze nápravným nástrojem a že adaptační a mitigační snahy Unie v oblasti klimatu by měly být spojeny i s podporou evropských a vnitrostátních politik zaměřených na předcházení přírodním katastrofám; zdůrazňuje, že zpráva agentury Evropské agentury pro životní prostředí č. 1/2024 – Evropské posouzení klimatických rizik obsahovala varování, že Unie není na dopady změny klimatu připravena, i když se světu podaří udržet nárůst globální teploty na 1,5 °C, jak je stanoveno v Pařížské dohodě, a podtrhuje, že je nutné přijmout opatření, která zabrání tomu, aby zjištěná klimatická rizika dosáhla kritických úrovní; připomíná, že je nutná účinná součinnost s dalšími politikami a programy Unie, a zdůrazňuje, že členské státy by měly co nejlépe využívat možností financování, zejména z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu+ a programů rozvoje venkova; vyzývá Komisi, aby s náležitou naléhavostí posoudila veškeré odůvodněné žádosti členských států o to, aby byly v rámci jejich národních plánů pro oživení a odolnost přerozděleny finanční prostředky na pomoc při přírodních katastrofách, a to v souladu s pravidly stanovenými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ([11]); rovněž upozorňuje na nutnost zavádět preventivní opatření, a to nejen s cílem zmírnit budoucí škody, ale také zabránit zhoršení rizikových faktorů v důsledku ničivých událostí, jako jsou povodně, přírodní požáry, sesuvy půdy nebo vysychání jezer a řek; zdůrazňuje, že veškeré projekty obnovy financované z FSEU musí zajišťovat odolnost vůči změně klimatu; podtrhuje význam přiměřené flexibility mezi jednotlivými programy; zdůrazňuje, že pomoc poskytovaná v rámci EUSF by neměla být na úkor unijního financování, které členské státy získávají v rámci jiných politik nebo programů Unie; připomíná, že členské státy mohou poskytovat státní podporu v souladu s platnými pravidly Unie, zejména zemědělským podnikům, které utrpěly škody v důsledku přírodních katastrof;

7. připomíná, že iniciativa RESTORE a zvláštní opatření v rámci Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) zavedená nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3242 ([12]) poskytují dodatečnou pomoc členským státům postiženým přírodními katastrofami prostřednictvím větší flexibility při využívání finančních prostředků; zdůrazňuje, že členské státy by měly tyto nové příležitosti využívat; poukazuje rovněž na to, že v důsledku velmi pokročilého provádění víceletého finančního rámce získaly některé členské státy v rámci iniciativy RESTORE jen omezenou flexibilitu;

([10]) Služba programu Copernicus v oblasti změny klimatu (C3S) a Světová meteorologická organizace (WMO), 2025: European State of the Climate 2024 (Stav klimatu v Evropě v roce 2024), https://climate.copernicus.eu/esotc/2024.

([11]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([12]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3242 ze dne 19. prosince 2024, kterým se mění nařízení (EU) 2020/2220, pokud jde o zvláštní opatření v rámci Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova k poskytnutí dodatečné pomoci členským státům postiženým přírodními katastrofami (Úř. věst. L, 2024/3242, 23.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3242/oj).

8. připomíná důležitost rychlého a důkladného posouzení škod, které náležitě zohlední hospodářské důsledky, a vyzývá k tomu, aby se při současném zajištění ochrany unijního rozpočtu více usilovalo o to, zkrátit průměrnou dobu vyplácení zálohových plateb, a poskytnout tak regionům postiženým přírodními katastrofami a extrémními povětrnostními událostmi příslušnou pomoc včas; zdůrazňuje, že členské státy by měly v souvislosti s opatřeními v oblasti reakce na katastrofy a obnovy věnovat prvořadou pozornost potřebám postiženého obyvatelstva, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována zranitelným skupinám;

9. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné uvolnit prostřednictvím EUSF okamžitou finanční pomoc, aby bylo zajištěno, že se podpora dostane do postižených regionů včas;

10. schvaluje rozhodnutí uvedené v příloze k tomuto usnesení;

11. pověřuje svou předsedkyni, aby podepsala toto rozhodnutí společně s předsedou Rady a aby zajistila jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*;

12. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení včetně přílohy Radě a Komisi.

PŘÍLOHA

ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o uvolnění prostředků z Fondu solidarity Evropské unie na poskytnutí pomoci Rakousku, Polsku, Česku, Slovensku a Moldavsku v souvislosti s povodněmi, k nimž došlo v září 2024, a Bosně a Hercegovině v souvislosti s povodněmi, k nimž došlo v říjnu 2024

(Znění této přílohy se zde neuvádí, jelikož odpovídá znění konečného aktu, rozhodnutí (EU) 2025/1525.)